

Ändrad tidpunkt för signalspaning i kablar

Sammanfattning

Utskottet konstaterar att den omfattande och noggranna beredning av ett förslag till en komplettering av signalspaningslagen som riksdagen begärt kommer att göra att tidpunkten för när signalspaning i kablar ska starta behöver senareläggas.

Med stöd av riksdagsordningen (RO 3:7) föreslår utskottet att bestämmelsen i lagen om elektronisk kommunikation om skyldighet för operatörer som äger tråd att överföra signaler till samverkanspunkter föreslås gälla fr.o.m. den 1 december 2009.

Det finns 1 särskilt yttrande (s, v, mp) i betänkandet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Särskilt yttrande	7
Lagen om elektronisk kommunikation (s, v, mp)	7
<i>Bilaga</i>	
Utskottets lagförslag	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Lagen om elektronisk kommunikation

Riksdagen antar utskottets förslag i bilagan till lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.

Stockholm den 16 april 2009

På försvarsutskottets vägnar

Anders Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anders Karlsson (s)¹, Rolf Gunnarsson (m), Karin Enström (m), Peter Jonsson (s)², Nils Oskar Nilsson (m), Staffan Danielsson (c), Michael Hagberg (s)³, Allan Widman (fp), Mats Berglind (s)⁴, Isabella Jernbeck (m), Else-Marie Lindgren (kd), Rolf K Nilsson (m), Gunilla Wahlén (v)⁵, Inger Jarl Beck (s)⁶, Kjell Eldensjö (kd), Peter Rådberg (mp)⁷ och Peter Jeppsson (s)⁸.

¹⁻⁸ Avstår från ställningstagande under punkt 1.

Redogörelse för ärendet

Utskottet behandlade våren 2007 i betänkande 2006/07:FöU10 En anpassad försvarsunderrättelseverksamhet proposition 2006/07:63 med samma namn.

Riksdagen beslutade i juni 2007 (rskr. 2006/07:208 och 226) att regeringens lagförslag om signalspaning skulle hänvisas till försvarsutskottet för att där vila i minst ett år från den 11 juni 2007.

Utskottet behandlade under våren 2008 i betänkande 2007/08:FöU14 Lag om signalspaning m.m. de förslag som riksdagen beslutat skulle vila i minst ett år.

Riksdagen beslutade den 18 juni 2008 att återförvisa ärendet till utskottet för ytterligare beredning.

Utskottet tog samma dag upp det ärende som kammaren återförvisat till förnyad beredning i ett nytt betänkande (2007/08:FöU15 Lag om signalspaning m.m. (förnyad behandling)). Riksdagen beslutade därefter den 18 juni 2008 (rskr. 2007/08:266) att bifalla utskottets förslag till riksdagsbeslut om signalspaning. Riksdagen tillkännagav samtidigt för regeringen som sin mening vad utskottet anfört om ytterligare rättssäkerhets- och kontrollmekanismer.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag i korthet

Utskottet konstaterar att den omfattande och noggranna beredning av ett förslag till en komplettering av signalspaningslagen som riksdagen begärt kommer att göra att tidpunkten för när signalspaning i kablar ska starta behöver senareläggas.

Med stöd av riksdagsordningen (RO 3:7) föreslår utskottet att bestämmelsen i lagen om elektronisk kommunikation om skyldighet för operatörer som äger tråd att överföra signaler till samverkanspunkter föreslås gälla fr.o.m. den 1 december 2009.

Jämför särskilt yttrande (s, v, mp).

Riksdagen beslutade den 18 juni 2008 (rskr. 2007/08:266) att bifalla utskottets förslag till riksdagsbeslut. Detta innebar bl.a. att riksdagen antog regeringens förslag till lag om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet. Utskottet begärde också att regeringen skulle återkomma till riksdagen med förslag till kompletteringar av lagen.

Utskottet framhöll i betänkande 2007/08:FöU15 Lag om signalspaning m.m. (förnyad behandling) följande.

Utskottet anser att regeringen ska meddela närmare föreskrifter i förordningsform om ytterligare rättssäkerhets- och kontrollmekanismer när det gäller

- en precisering av för vilka ändamål signalspaning ska få bedrivas inom ramen för den föreslagna lagstiftningen,
- hur tillämpningen av tillståndsgivningen (inriktning, behov, proportionalitetsbedömning, uppdragsgivare och sökord) ska ske,
- hur förstöring av uppgifter ska genomföras.

Utskottet anser att lagen om signalspaning ska kompletteras på följande sätt:

- att tillstånden enligt signalspaningslagen beslutas av en ny domstolsliknande nämnd,
- att den domstolsliknande nämnden ska fatta beslut om tillstånd för användande av sökbegrepp hänförliga till fysiska personer,
- att regeringen och Regeringskansliet ska ta integritetshänsyn vid sina beslut om inriktningen.

Utskottet anser att regeringen senast under hösten 2008 ska återkomma med förslag till ändringar i signalspaningslagen i dessa delar.

Därutöver ska regeringen

- lämna årliga rapporter till riksdagen,
- redovisa en kontrollstation 2011.

Enligt utskottet ska vidare ett särskilt uppdrag lämnas till Datainspektionen om att fram till kontrollstationen 2011 följa FRA:s verksamhet ur ett integritetsskyddsperspektiv. Till Datainspektionen ska en särskild referensgrupp knytas, med personer som nomineras av riksdagspartierna. Regeringen ska också tillsätta en kommitté som utifrån ska följa FRA:s verksamhet generellt från ett integritetsperspektiv fram till kontrollstationen. Kommittén ska bestå av parlamentariker. Kommittén ska tillsätta ett integritetsombud, som har till uppgift att vid tillståndsprövningen bevaka integriteten för personer bosatta i Sverige.

Vad utskottet anför om ytterligare rättssäkerhets- och kontrollmekanismer bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

Därmed förstärks enligt utskottet skyddet för enskilda personer ytterligare utöver regeringens förslag.

Utskottet tillstyrker vidare regeringens lagförslag om nya regler i lagen om elektronisk kommunikation och de delar i lagen om försvarsunder rättelseverksamhet som hänger ihop med signalspaningslagen.

Utskottet föreslår att lagarna träder i kraft den 1 januari 2009. Bestämmelsen om skyldighet för operatörer som äger tråd att överföra signaler till samverkanspunkter föreslås dock gälla fr.o.m. den 1 oktober 2009.

Riksdagen har således begärt att regeringen skulle återkomma med kompletterande förslag till ändringar av signalspaningslagen under hösten 2008. Utskottet noterar att regeringen har aviserat att den ska lämna ett förslag till revidering av lagen i maj 2009. Det är angeläget att förslaget får en noggrann beredning av riksdagens utskott samt att det ges tillfälle att inhämta synpunkter. Utskottet bedömer därför att tidpunkten för när signalspaning i kablar ska starta behöver senareläggas till en senare tidpunkt än den 1 oktober 2009.

Ett utskott får enligt riksdagsordningen (RO 3:7) väcka förslag hos riksdagen i ett ämne som hör till dess beredningsområde (utskottsinitiativ). Ett utskottsinitiativ tas genom utskottsbetänkande.

Med stöd av den ovan angivna bestämmelsen i riksdagsordningen föreslår utskottet att bestämmelsen i lagen om elektronisk kommunikation om skyldighet för operatörer som äger tråd att överföra signaler till samverkanspunkter föreslås gälla fr.o.m. den 1 december 2009.

Särskilt yttrande

Lagen om elektronisk kommunikation (s, v, mp)

Anders Karlsson (s), Peter Jonsson (s), Michael Hagberg (s), Mats Berglind (s), Gunilla Wahlén (v), Inger Jarl Beck (s), Peter Rådberg (mp) och Peter Jeppsson (s) anför:

Vi har tidigare framfört att signalspaningslagen, som kommer att tillåta FRA att spana i kablar, bör rivas upp. Lagen har som bekant mött en omfattande kritik för väldiga brister när det gäller den personliga integriteten och rättssäkerheten.

Vi avstår från att delta i beslutet till det förslag som utskottet lämnar i detta betänkande. Vi gör det eftersom vi anser att allianspartiernas initiativ att skjuta på tidpunkten när kabelspaningen enligt deras mening ska starta bara är ytterligare ett led i det plotter med denna fråga som nu pågått i flera år.

Som vi framhållit tidigare bör i stället lagen upphävas och en parlamentariskt sammansatt utredning tillsättas som börjar om från grunden.

BILAGA

Utskottets lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation att punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2008:719) om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

2. Skyldigheten för operatörer som äger tråd att överföra signaler till samverkanspunkter enligt 6 kap. 19 a § ska tillämpas första gången den 1 oktober 2009.

Föreslagen lydelse

2. Skyldigheten för operatörer som äger tråd att överföra signaler till samverkanspunkter enligt 6 kap. 19 a § ska tillämpas första gången den 1 december 2009.

Denna lag träder i kraft den 1 september 2009.